

Faglig Forum okt. 2021

Tid 14.10.2021 - kl. 09:30-13:00
Sted Hotel Scandic i Silkeborg
Modtagere
Afbud

Søren Nymarks Vej 3
8270 Højbjerg

Tlf.: 87 40 82 00
midttrafik.dk

Journalnr.:
6.6.3-10003-2019

Kontaktperson:
Per Elbæk

E-mail:
pel@midttrafik.dk

1 Velkommen

Midttrafik byder hjerteligt velkommen og alle tilstedeværende præsenteres via en kort præsentationsrunde.

2 Tværfagligt nyt

Henrik Vestergaard gav en statusorientering om hvad man har arbejdet med i Midttrafik siden sidst.

Status efter corona-perioden.

Coronapandemien kaster lange skygger over den kollektive trafik og kommer til at gøre det en rum tid endnu.

I Midttrafik arbejdes på at omstille til ny normal. I øjeblikket er passagertallene generelt nede med godt 20%. Det er tydeligt at mange rejsende har fået nye transport- og arbejdsvaner. Kunderne er bl.a. blevet mere fleksible i deres rejsemønstre og valg af transportmiddel.

Samtidig er biltrafikken steget mærkbart. Der er ikke mange opgørelser af stigningerne endnu, men en undersøgelse fra Aarhus Kommune viser, at biltrafikken er steget med 5% ift. 2019, mens cykeltrafikken er steget 18%.

Midttrafik mærker også vækstens konsekvenser for bustrafikken generelt i regionen.

Kommentarer:

- Holstebro Kommune efterspurgte tilsvarende opgørelser af biltrafikken fra andre byer i regionen. *Svar: Midttrafik ikke har rådighed over tal for bil- og cykeltrafik for de forskellige byer, men meget gerne hører status fra andre kommuner der måtte have et opdateret billede af udviklingen.*

- Spørgsmål: Afspejles tendenserne med øget bil- og cykeltrafik over en længere periode til faldene i passagertal. *Svar: Det er nærliggende at se en sammenhæng mellem stigning i antal bil- og cykelture og faldet i kollektiv trafik fra 2019 til 2021. Passagertal længere tilbage er behæftet med store usikkerheder, da tællemetoden er ændret.*

På vej mod ny normal

Kunderne har ændret deres rejsemønstre og tendensen er klar, flere rejser mindre med bus og der er en stigende tendens til, at den kollektive trafik ikke er hovedtransportmidlet, men et supplement i hverdagsmobiliteten.

Den gode nyhed er dog at kunderne generelt er blevet trygge ved at rejse med kollektiv trafik igen, men de bryder sig ikke om at stå tæt. Undersøgelser blandt Midttrafiks kunder viser bl.a. at de vægter: høj frekvens, udvidede driftsdøgn, kort rejsetid og lav pris.

Win back strategi

Over den kommende tid har Midttrafik fokus på at tilpasse forretningen til en ny normal. Arbejdet kan inddeles i 3 faser.

- Genskab trygheden.
- Vind kunderne tilbage ved at møde kunderne i deres nye mobilitetsvaner. Bl.a. ved at øge fokus på kombinationsrejser mellem cykel og bus gennem øget mulighed for cykelmedtagning.
- Vinde nye kunder. Gennem stærk markedsføring, god branding, bedre forhold ved stoppesteder og til kombinationsrejser samt investeringer i infrastruktur bl.a. fremkommelighedstiltag.

Økonomi

Staten dækker alle ekstraudgifter i 2021, men det vides endnu ikke hvordan det kommer til at se ud i 2022. Midttrafik vil arbejde for at undgå at havne i en besparelses-spiral.

Kommentarer:

Spørgsmål, Holstebro Kommune: Er den ekstra rengøring i budget for 2022 en bestyrelsesbeslutning? Midttrafik lover at undersøge svaret.

Svar: Midttrafik har ikke taget endelig stilling til krav om ekstra rengøring i 2022, da det vil afhænge af statslig finansiering og hvor vi står ift. pandemien.

Der træffes således først beslutning senere på året, ligesom beslutningen kan ændres til at matche udviklingen i pandemien.

- Kommentar, Silkeborg Kommune: Transportordføreren fra socialdemokratiet udtrykte på TØF ingen villighed til at dække trafikselskabernes udgifter i 2022, med den begrundelse, at trafikselskaberne ikke længere er underlagt restriktioner.

Henrik Vestergaard bemærkede, at dette tema har stor bevågenhed hos Trafikselskaberne, regionerne og kommunerne og at det er for tidligt at spå om udfaldet af forhandlinger mellem parterne.

Harmonisering af Flextrafik

Midttrafik har sat gang i et harmoniseringsprojekt der omhandler Flextrafikprodukterne. Projektet er endnu ikke afsluttet, men Midttrafik's bestyrelse er i skrivende stund i gang med at behandle et oplæg fra administrationen.

Kommentarer:

- Kommentar – Region Midtjylland: Ønsker en orientering på et møde om oplægget og en inddragende dialog ang. eventuelle ændringer.
- Kommentar: Ønske om udsendelse af ny tidsplan ang. projektet og for politisk høring, som ikke falder sammen med skift ud udvalgene ifm. kommunalvalget.

Svar: Midttrafik er opmærksom på at, perioden falder uhensigtsmæssigt og arbejder på at få denne flyttet/udvidet. Det er Midttrafik's bestyrelse, der skal godkende perioden og Midttrafik sender besked ud til kommunerne, når den opdaterede/nye periode kendes.

- Spørgsmål – Skanderborg Kommune: Der spørges om der lægges op til en egentlig dialog eller om det kun bliver en høringsproces.
Svar: Der har været dialog i forbindelse med undersøgelsen af Flextrafik, der blev gennemført i foråret 2021, hvor 12 kommuner indgik i dybde interviews. Der vil også være dialog forbindelse med høringsprocessen.

3 Servicemål i de 8 midt- og vestjyske kommuner

Per Elbæk orienterede om hvordan man i samarbejdet mellem Midttrafik og 8 midt- og vestjyske kommuner og Regionen er i gang med et trafikplanarbejde. I dette arbejde har man bl.a. kigget på forskellige planlægningsværktøjer og principper, herunder at arbejde med servicemål.

Per præsenterede forskellige måder hvorpå der kan arbejdes med servicemål. Bl.a. gennem udbuddet hvor det er muligt at fastlægge mange servicemål eks. krav til drivmidler og udledning. Antallet af siddepladser og lavgulv/laventre mm.

I arbejdet er der oprettet et inspirationsdokument. Der er tale om et regneark hvor kommunerne kan indtaste deres forskellige servicemålsbeslutninger. Dokumentet ligger i One-Note og kan tilgås af alle der har lyst til at være med. Hensigten med dokumentet har været at

skabe en vidensdelings – og inspirationsplatform hvor bestillerne kan holde sig orienteret om forskellige mål i de forskellige kommuner.

Alle der har lyst til at vidensdele kan kontakte Per og få adgang til dokumentet.

Kommentarer:

- Skanderborg Kommune vil gerne bidrage til dokumentet.
- Spørgsmål: behandles Flextrafik også i arket?
Svar: Ja Flextrafikken er også medtaget i arket.
- Spørgsmål: skal arket bruges i sammenhæng med udarbejdelsen af Midttrafiks kommende trafikplan?
Svar: Servicemålene er tænkt som lokale forankrede mål og kan bruges som dialogværktøj i de lokale planprocesser. Generelle tendenser kan overvejes at indgå i Midttrafiks trafikplan.
- Holstebro kommune fortæller, at arket har været tænkt som et inspirationsdokument, så vi kan se hvad de gør i de andre kommuner. Det kan bl.a. bruges til at se om vi arbejder mod en harmonisering eller om vi gør tingene meget forskelligt.
- Lemvig Kommune fortæller at de bl.a. bruger arket som vidensdelingsdokument og synes at det er rart at man kan holde sig orienteret om, hvordan de andre kommuner løser deres udfordringer. Det har også været en god øvelse at få afklaret hvad politikkerne egentlig har besluttet, og hvad de ikke har.

4 Nyt fra Flextrafik

Christina Nysten orienterede om ændrede arbejdsgange i forhold til kommunernes adgang til fakturaspecifikationer.

Midttrafik har udarbejdet en portal, hvor kommunerne kan hente fakturaspecifikationer. Et forsøg på at forenkle arbejdsgangene samt nye regler om sikkerhed i GDPR-regi har medført at Midttrafik har indført en To-faktor-godkendelse. Det har dog vist sig at dette er svært i praksis ude i forvaltningerne, da det forudsætter adgang til arbejdsmobil. Det er langt fra alle der har adgang til en mobiltelefon i arbejdsøjemed. Christina orienterede også om at der ikke udarbejdes flere trykte foldere fra Midttrafik, men der ligger foldere digitalt på extranettet. Det er også der man kan finde deltagerlister og slides fra forummet.

Kommentarer:

- Spørgsmål: Hvorfor kan vi ikke forsat bruge sikker mail?
- Kommentar: Ønske om at der findes en løsning på problemet hurtigt.
- Opgørelse: en håndsoprækning viste at det bl.a. er et problem i 4 kommuner. Det viser det sig at medarbejderne i flere kommuner løser problemet ved at bruge deres private mobiltelefon eller, en fælles mobil.

Svar: Som aftalt på mødet, har Midttrafik undersøgt, om der kan findes en løsning på adgang til portalen afregningsbilag.flexdanmark.dk.

Først vil vi gerne beklage, at vi på mødet informerede om, at løsningen, udover at være implementeret pga. GDPR, også var implementeret mhp. at lette arbejdsgangen i Midttrafik. Dette er ikke tilfældet.

Portalen er udelukkende implementeret, fordi det tidligere system, som Midttrafik benyttede til afregningen og udsendelse af bilag, var af ældre dato og derfor svær at vedligeholde ift. lovgivning/sikkerhed (GDPR). Portalen er en selvbetjeningsløsning, som ikke indeholder en mailfunktion og derfor kan Midttrafik ikke pr. automatik sende bilag til myndighederne.

Fordi portalen skal være sikker og compliant med GDPR, er 2-faktor-godkendelse benyttet som en sikkerhedsforanstaltning. 2-faktor-godkendelse er en sikkerhedsforanstaltning, som er kommet for at blive og Midttrafik ser derfor ikke en mulighed for at ændre på dette i portalen. På baggrund af dette, ser Midttrafik et behov for, at I i kommunerne får adgang til en mobil, således I kan tilgå portalen.

Sammen med referatet er vejledningerne til adgang til afregningsportalen vedhæftet.

- Spørgsmål: Hvor længe ligger bilagene på portalen så det ikke går tabt?
Svar: I kan se bilagene for sidste og indeværende regnskabsår i portalen. Vær dog opmærksom på, at dette gælder fra da portalen blev lanceret. Data før lanceringen, er ikke tilgængelig i portalen.

5 Ungeundersøgelse

På landsplan og i Midttrafik ser vi en tendens hvor de unge rejsende fravælger ungdomskortet og den kollektive trafik. Til gengæld kører de langt mere i bil end tidligere.

Paradokset er at antallet af unge mennesker, der går på ungdomsuddannelser er og har været stigende, men det afspejles ikke i salget af ungdomskort.

Per Elbæk gennemgik pointer fra forskellige ungeundersøgelser foretaget hos Movia, Roskilde kommune og i de 8 midt- og vestjyske kommuner. En af pointerne er bl.a. at det er svært at servicere særligt de unge gymnasieelever på 3. årgang. Da deres skema varierer meget.

Bl.a. viser undersøgelserne at de unge er meget fleksible i deres transportvalg. Kun 32% af de unges rejser med den kollektive trafik foregår på ungdomskort, resten er fordelt på andre billetprodukter. Forklaringen skal bl.a. findes i at de unge synes at ungdomskortet bliver for dyrt, da deres rejsemønstre er fleksible og ændrer sig fra uge til uge.

Et ungepanel hos Movia har ønsket at ungdomskortet generelt bliver billigere. De forslår at der sættes en maksimumsbeløbsgrænse på kortet så kortet er et rejsekort indtil det når grænsen, derefter er rejserne gratis.

Desuden kigger vi ind i at den demografiske udvikling viser at der bliver et fald i antallet unge der skal på ungdomsuddannelse.

Kommentarer:

- Spørgsmål: hvad er fordelene ved at fastholde ungdomskortet som det ser ud i dag og ikke bare lægge det over i rejsekort-regi?
Svar: Forklaringen er at det er en politisk beslutning at vilkårene skal være ens for alle. Derved vil man sikre at alle kan komme til deres uddannelse, uanset om du bor tæt eller langt fra uddannelsen til en fast pris.
- Spørgsmål: Er det et Movia forslag (her hentydes til forslaget om at et rejsekortlignende ungdomskort)?
Svar: Movia har haft et ungdomsudvalg og det er der tanken er født.
- Kommentar: Formålet må jo være at de unge bruger den kollektive trafik. Mange unge oplever ikke de faktuelle udgifter ved brug af bil. Hvordan konkurrerer vi med det?
- Kommentar: Det at slæbe på tunge tasker er noget de unge mennesker nævner og det betyder noget for dem.

6 Infrastrukturplanen 2035

Henrik Vestergaard gennemgik de dele af det nationale transportforlig, der har betydning for Midttrafiks område.

Det fremhæves at Midttrafik vil have fokus på de kommende puljemidler der udlagt i planen.

Kommentarer:

- Kommentar – Region Midtjylland: I Regionen er man bl.a. opmærksom på puljemidler til grøn omstilling selvom det stadig er uvist om det bliver dyrere at omstille til el og CO₂ neutrale drivmidler.

- Kommentar – Region Midtjylland: Udvidelsen af motorvejen ved Aarhus Nord og et kommende parkér-og-rejs-anlæg er også et vigtigt tiltag for regionen.

7 Ny trafikplan for Midttrafik

Henrik Vestergaard indledede diskussionen med at give en status på den nuværende trafikplan. Han løftede bl.a. sløret for hovedtemaerne bestyrelsens kommende strategiplan.

Med hovedtemaerne:

- Ny Normal
- Grøn omstilling
- Publikumsfaciliteter
- Fremkommelighed
- Digitalisering
- Mobilitet og sammenhæng – herunder harmonisering af Flextrafik produkterne

Midttrafik er i skrivende stund i den indledende fase med en kommende trafikplan, hvor der indsamles inspiration til kommissoriet. Anne Møller Jacobsen – projektleder for trafikplanen - introducerede en opgave, hvor forummets deltagere inddeles i grupper og får til opgave at diskutere målbilleder for forskellige typer af Midttrafiks kunder og ikke-kunder i 2026.

Kommentarer fra den efterfølgende opsamling:

- Midttrafik har en rolle i at facilitere rejser fra dør til dør og ikke kun fra busstoppested til busstoppested.
- Vi skal ikke gøre de, der kører i bil til modspillere, vi skal finde en måde at samarbejde med dem bl.a. samkørsel. Søren (persona fra diskussionsøvelsen) skal have Erna (persona fra diskussionsøvelsen) med.
- Uvidenhed er et vilkår, vi skal blive bedre til at kommunikere med ikke-kunderne. Hvordan faciliterer vi bedst fritidsrejsen? Vi skal bl.a. blive bedre til at kommunikere med fritidsklubberne.
- Midttrafik skal helt generelt blive bedre til at facilitere fritidsrejser.
- Forældrenes angst styrer børnenes mobilitet over i bilen. Dem skal vi have i tale bl.a. gennem kampagner med "tag din mor med i bussen" eller lign.
- Det vurderes at der bliver færre og færre af de ikke digitale ældre og vi skal derfor skrue ned for tiltagene i denne retning frem mod 2026.
- Det er af stor vigtighed at kerneproduktet forsat har den nødvendige kvalitet.
- Der er forskel på problematikkerne i den østlige og vestlige del af regionen. Bl.a. fylder trængselsproblematikken ikke for borgerne i landområderne.

- Vi bør gå væk fra at se snævert på kollektiv trafik og i stedet sørge for at sikre borgernes mobilitet i bred forstand. Måske skal Midttrafik være et mobilitetsselskab i stedet. Det kan dække bedre kommunikation om produkter og samarbejde med andre mobilitetsleverandører på tværs af mobilitetsformer.
- Ønske om en bedre brugerflade.
- Rejseplanen som en fælles portal.
- Trafikplanen må gerne være ambitiøs og arbejde med målbilleder og måske også måltal.
- Vi skal turde sætte baren højt – arbejde med succeskriterier. Noget kommunerne kan gå til politikkerne med og som vi sammen kan løfte.
- Måske er der behov for at lave indledende analyser der er relevante for Midttrafiks område, og som vi kan måle op imod ved udløbet af trafikplanperioden.
- Ønske om at Flextrafikken åbnes 24/7.

8 Afsluttende orienteringer

Kvalitetsløftspuljen

Status på stoppestedspuljen er at 5 kommuner har ansøgt puljen og alle opfordredes til at få en ansøgning sendt inden fristen for ansøgninger udløb d. 15/10 2021.

Ændring af regler for grupperejser

Henrik Vestergaard orienterede om de nye regler for grupperejser.

Kommentarer:

- Når hele årgange skal på tur (hvilket er obligatorisk en til to gange om året i de store klasser) kan man ikke længere gøre det gennem grupperejser. Det er dyrt og besværligt med turistbusser.

X-buskonceptet udfases:

Per Elbæk orienterede om udfasningen af X-bus-konceptet. For at skabe mere effektiv og fleksibel drift og forenkle rutenettet, nedlægges X-bus-konceptet og erstattes med lynture på eksisterende ruter. Bussene harmoniseres og bliver lavgulvsbusser med bedre tilgængelighed.

Kommentarer:

- Kommentar: Bekymring for at bordene som findes i x-bussen fjernes.
Svar: Midttrafik kigger på hvordan man kan indføre borde i bussen